

Informasjon om rituell omskjæring av gutter

Til foreldre som vurderer/ønsker at eget guttebarn skal få utført rituell omskjæring

Rituell omskjæring av gutter er en operasjon hvor forhud rundt penis fjernes helt eller delvis, og hvor formålet er religiøst begrunnet. I Norge mener en at slike inngrep ikke har noen helsegevinst for barn. Omskjæring som foretas av medisinske årsaker, som for eksempel på grunn av trang forhud, infeksjoner eller skader er ikke rituell omskjæring.

Rituell omskjæring er kun tillatt på gutter og regulert i [lov om rituell omskjæring av gutter av 20. juni 2014 nr. 40](#).

Hvor skal foreldrene henvende seg for å få utført rituell omskjæring av gutten?

Alle helseregioner skal ha et offentlig tilbud om rituell omskjæring av gutter.¹ Enkelte sykehus har inngått avtaler med andre offentlige sykehus som utfører omskjæringen, eller med private klinikker. Ta kontakt med nærmeste sykehus for mer informasjon om tilbudet i helseregionen. Det er ikke nødvendig med henvisning. Dere kan også få informasjon hos fastlegen eller på helsestasjonen.

Rituell omskjæring regnes ikke som helsehjelp selv om det tilbys på sykehus. Det betyr at andre pasienter med rett til helsehjelp blir prioritert. For eksempel må syke barn få behandling før gutter som skal få utført rituell omskjæring.

Hvem har lov til å utføre rituell omskjæring av gutter?

Rituell omskjæring av gutter skal i utgangspunktet utføres av en lege.

Rituell omskjæring kan også utføres av andre, for eksempel Mohel (person med spesialutdannelse i rituell omskjæring), dersom en lege er til stede og står ansvarlig for operasjonen. Det holder ikke at en lege har gitt instruksjoner på forhånd, og at han eller hun kan kontaktes ved behov.

Det er forbudt å utføre rituell omskjæring uten at lege er tilstede.

Informasjon og samtykke

Foreldrene skal få informasjon om hvordan operasjonen utføres og hvilken smertelindring som skal gis til gutten. Foreldrene skal informeres om at gutten kan oppleve ubehag under selve inngrepet selv om det gis nødvendig smertelindring. Det må informeres om at gutten kan ha noe smerter også etter at såret har grodd. Det skal også informeres om mulige komplikasjoner tilknyttet operasjonen og komplikasjoner som kan oppstå etter at operasjonen er gjennomført. Dersom foreldrene har begrensede norskkunnskaper skal det bestilles kvalifisert tolk på språket foreldrene foretrekker.

---

¹ Norge er delt i fire helseregioner. I hver av dem har et regionalt helseforetak ansvar for å sørge for at befolkningen blir tilbudt spesialiserte helsetjenester.

De fleste rituelle omskjæringer i Norge gjøres på gutter under 1 år, ofte kort tid etter fødselen. Dersom gutten som skal omskjæres har nådd en alder og modenhet som skal til for å forstå informasjonen om operasjonen, skal gutten selv få informasjon. Legen må sikre at det er gitt informasjon om operasjonen og at de med foreldreansvar har godkjent at operasjonen skal utføres. Legen skal ikke gjennomføre operasjonen dersom gutten nekter.

Rituell omskjæring av gutter under 18 år kan bare utføres etter samtykke fra den eller de som har foreldreansvar² for gutten. Fordi det er et inngrep som har varige følger, som ikke er medisinsk begrunnet og er forbundet med en viss risiko må begge foreldrene, hvis de har felles foreldreansvar, samtykke til at det utføres rituell omskjæring. Det er forbudt å utføre rituell omskjæring mot guttens vilje.

Gutter som er i stand til å ha egne synspunkter skal få si sin mening, og meningen skal vektlegges i samsvar med guttens alder og modenhet. Helsepersonell må forsikre seg om at guttens mening er hørt.

Gutter som er fylt 18 år bestemmer selv om de skal omskjæres.

Hvordan foregår operasjonen?

Det er flere måter å utføre rituell omskjæring av gutter på. Det skal på forhånd gis informasjon om hvilken metode som brukes.

Rituell omskjæring av gutter kan bare utføres dersom det gis nødvendig smertelindring før, under og etter operasjonen. Legen vil vurdere hva som er nødvendig smertelindring ut i fra hvilken metode som skal benyttes og guttens alder. Enkelte sykehus tilbyr operasjonen til barn under 1 år, mens andre forutsetter at barnet er fylt 1 år eller mer.

Risiko for komplikasjoner

Alle operasjoner medfører en risiko for komplikasjoner. Risikoen for komplikasjoner ved rituell omskjæring av gutter er imidlertid liten dersom inngrepet utføres på en forsvarlig måte. De vanligste komplikasjonene er blødning og infeksjon som følge av operasjonen. Dersom dette oppstår må foreldrene umiddelbart kontakte sykehuset eller klinikken som har utført operasjonen. Det skal gis informasjon om mulige komplikasjoner av legen som foretar inngrepet. Det må også gis informasjon om komplikasjoner som kan oppstå etter at operasjonen er gjennomført. Smertebehandling av barn under 1 år kan gi komplikasjoner i form av bivirkninger av medikamentet. Informasjon om dette gis av legen som foretar inngrepet.

---

² Gifte foreldre har felles foreldreansvar for barna de har sammen. Fra 1. januar 2006 har samboende foreldre automatisk felles foreldreansvar for barn født etter denne datoen. Når foreldrene ikke er gift eller bor sammen når farskapet blir etablert, har moren foreldreansvaret alene. Foreldrene kan avtale at de skal ha felles foreldreansvar, eller at far skal ha foreldreansvaret alene. Avtalen må sendes til skattekontoret for å være gyldig.

Pasientbetaling

For å få utført rituell omskjæring ved offentlige sykehus eller ved privat klinikk, som har avtale med helseforetaket, må man betale 4.000 kroner (november 2016). Rituell omskjæring av gutter dekkes ikke av frikortordningen til HELFO.

Reiseutgifter

Rituell omskjæring av gutter gir ikke rett til å få dekket reiseutgifter.

Les om utgifter ved rituell omskjæring av gutter på helsenorge.no.